

HŘIŠTĚ: Jak pomoci rozvoji pohybové kultury v obci?

Nové číslo se bude věnovat tématu hřišť, dětských hřišť a sportovišť. Popíšeme si nejmodernější trendy v oblasti víceúčelových povrchů a řekneme si, jak využívat obecní hřiště v zimním období. Zjistíme, jaké dotace je možné na projekt získat, a které instituce vám je mohou poskytnout.

Každý sport má vlastní nároky na povrch, na kterém se odehrává. V současné době musí umělé povrchy vyhovovat nejprísnějším bezpečnostním kritériím, aby neohrožovaly zdraví sportovců a zároveň nesnižovaly jejich výkony. Samozřejmě může někdo namítat, že přírodní povrch je pro daný sport nejlepší, a do jisté míry má pravdu, ale kvalita umělých povrchů je dnes již na tak vysoké úrovni, že některé přírodní povrchy i předčí. Největší a nespornou výhodou, oproti přírodním povrchům, je celoroční provoz.

Pozor na bezpečné vybavení hřišť

Vzhledem k tragickým událostem, které se staly na sportovištích v minulých letech (pády fotbalových branek na děti apod.), je vhodné kromě kvalitního povrchu pořídit na obecní sportoviště i bezpečné vybavení. Pevně upevněné branky, nebo branky z lehkých materiálů, bezpečné herní prvky, pod kterými jsou umístěny podložky tlumící dopad apod.

Druhy umělých povrchů

Polyuretanové povrchy

Polyuretanové povrchy jsou vhodné pro všechny druhy hřišť, sportovní a atletické areály. Jsou míchané na místě stavby ze směsi pojiva s drceným granulátem. Tvoří celistvý kompaktní povrch, který je trvale elastický a zajišťuje vhodnou absorpci nárazů, tudíž je šetrný ke kloubům. Snadno se udržuje a to i v zimních měsících.

Přednosti polyuretanového povrchu:

- stabilita povrchu za každého počasí i za extrémních teplot
- výborná odolnost vůči UV záření a počasí
- vodě propustný nebo nepropustný povrch
- odolnost vůči opotřebení a vysoká nosnost

Vyazuje vysokou stabilitu vůči UV záření a je odolný vůči povětrnostním vlivům. Většinou jej na školních hřištích či atletických drahách poznáte podle cihlově červené barvy, ale vyrábí se i v jiných odstínech. Povrch je odolný proti poškození atletickými tretrami. Hodí se pro tenis, víceúčelové hřiště či atletické dráhy.

Umělá tráva

Tam, kde živý travník nemůže být použit z klimatických či jiných důvodů a nemohou být využity ani ostatní povrchy, využívá se v dnešní době umělá tráva. Například je vhodná pro fotbalové hřiště s celoročním intenzivním zatížením. Takový druh povrchu je od přírodní trávy pouhým okem k nerozeznání a svými vlastnostmi ji v některých oblastech sportovní funkčnosti častokrát i převyšuje.

Přednosti umělé trávy:

- celoroční provoz
- vysoká odolnost vůči povětrnostním podmínkám
- jednoduché čištění a údržba
- snadná opravitelnost
- šetrnost vůči životnímu prostředí

V letních měsících, při zasychání přírodního travníku, vypadá umělý travník mnohem svěžeji. Povrch je možno bez nadsázky označit jako celoroční, v zimě je možno sníh shrnovat nebo vytvořit ledovou plochu. Sportovní umělý travník je univerzální umělý povrch pro venkovní hřiště. Je určen především pro rekreační i výkonnostní sport, ale může být aplikován i na víceúčelové sportovní hřiště nebo hřiště přímo určené pro tenis, košíkovou, volejbal, házenou, kopanou, badminton, lehkou atletiku atd. Umělý travník mechanickými vlastnostmi výborně ovlivňuje negativní účinky dopadu, snižuje únavu a zvyšuje výkonnost sportovce a poskytuje mu vysoký herní komfort, srovnatelný s přírodními travníky.

Během zimní údržby se na většině umělých trav objevuje problém s odstraněním posypové vrstvy při uklízení sněhu. I s tímto nešvarem už si moderní technologie těchto povrchů poradí. Nejnovější druhy umělé trávy jsou moderním sportovním povrchem pro fotbalová, tenisová, dětská a víceúčelová hřiště, které již nevyžadují zásyp gumovým granulátem nebo křemičitým pískem.

Rozdíl v zimním provozu hřiště s bezzásypovým travníkem a s běžným umělým travníkem

Akrylátové stěrky

Stěrkové akrylátové povrchy jsou ideální volbou pro venkovní i vnitřní hřiště, které vytváří kvalitní sportovní povrch pro bezpečný sport. Použitím tohoto povrchu prodlužujete životnost sportovní plochy, protože funguje zároveň jako ochranná vrstva. Zajišťuje bezpečný povrch pro různé druhy sportů, protože neklouže ani za mokra. Jedná se o pravděpodobně nejlevnější variantu umělého hřiště. Je vhodný pro venkovní i vnitřní použití. Redukuje nárazy a vibrace, ale zároveň zajišťuje správný odraz míče. Hodí se zejména pro sportovní centra, školy, fitness centra, městská víceúčelová sportoviště, rekreační a relaxační střediska, sportovní haly, ale i pro chodníky, cesty, pěší zóny, parkoviště apod. Je ideální pro basketbal, volejbal, nohejbal, tenis, házenou a další míčové i raketové sporty. Vhodný je také pro cyklistiku, kolečkové brusle apod.

Přednosti akrylátové stěrky:

- snadná jednoduchá aplikace
- vysoká mechanická odolnost
- vysoká odolnost vůči povětrnosti
- jednoduché čištění a údržba
- snadná opravitelnost
- ekologická aplikace, šetrnost vůči životnímu prostředí

Přednosti sportovních dlaždic:

- snadná jednoduchá aplikace
- vysoká mechanická odolnost
- vysoká odolnost vůči povětrnosti
- jednoduché čištění a údržba
- snadná opravitelnost
- ekologická aplikace, šetrnost vůči životnímu prostředí

Sportovní dlaždice

Sportovní dlaždice jsou mimořádně odolné a nabízejí vynikající vlastnosti v každém provozu venkovní i vnitřní instalace. Mají pružný design a širokou škálu barevných variant, stejně jako jednoduchou montáž a demontáž. Jsou vhodné pro basketbal, volejbal, nohejbal, tenis, házenou, futsal, inline hokej a další míčové i raketové sporty. Dlaždice jsou vyrobeny tak, aby vydržely všechny povětrnostní podmínky a umožnily hrát na nejvyšší úrovni tak, že bezpečnost a výkon již nejsou žádným problémem.

Co s víceúčelovým hřištěm v zimě?

V dnešní době je možné přímo pod víceúčelový povrch hřiště již při instalaci položit prvky chladicího systému. Jedná se o úzké trubičky, které jsou hustě nakladeny do podloží umělého povrchu. Systém umožňuje běžný letní provoz například na umělé trávě. Po připojení chlazení, které obec nemusí ani vlastnit (je možné jej u specializovaných firem pronajmout pouze na zimní sezonu) se do trubiček napustí chladicí kapalina a umělý povrch hřiště se zalije vodou. Výhodou tohoto systému je, že udrží kvalitní ledovou plochu až do okolní teploty 15°C. Pokud tedy uvažujete o rekonstrukci sportovního areálu, zamyslete se nad instalací tohoto systému, který přinese vašim občanům mnoho radosti také v zimních měsících.

Jak by mělo být vybaveno dětské hřiště?

Mezi základní potřeby dětí patří touha si hrát. Hrou poznávají děti svět, učí se a rozvíjejí svou osobnost. V posledních letech je trendem pomáhat jim k tomu výstavbou bezpečných dětských hřišť.

Jak začít?

Pro kvalitu dětského hřiště je stěžejní správně vytvořená projekční studie. Kvalita studie zásadně ovlivňuje výslednou hodnotu, užitné a technické vlastnosti, vizuální stránku i cenu stavby. Všechny následné projekční stupně až do kolaudace stavby původní studii pouze rozpracovávají a zpřesňují. Konceptně nekvalitně provedený úvodní návrh (studie stavby) je v dalších krocích projekční přípravy stavby v podstatě neopravitelný. Ve studii hřiště se jedná o zásadní otázky, například o to, pro jak velké děti má hřiště být, jaká bude orientace stavby ke světovým stranám, prostorové a dispoziční uspořádání, velikost a kapacita stavby či zařízení nebo osazení herními prvky. Dobře navržená studie může plně využít potenciál pozemku či stavby a stát se kvalitním komplexním podkladem pro následné projektové práce bez nutnosti pozdějších zásadních změn koncepce, stavebního programu a finančního rozsahu stavby.

Samotná výstavba dětského hřiště obnáší množství důležitých kroků. Od vyprojektování, vybavení, výstavbu až po servis vašeho dětského hřiště. V žádném případě se nejedná o lehkou záležitost. Rozsáhlým trendem z dob minulých, ale i současných, je používání písku jako povrchu dětského hřiště. Je to především z důvodu bezpečnosti, ale zároveň představuje písek i další herní prvek. Bohužel se ale tento materiál mnohdy stává toaletou pro různou pouliční zvěř, a také je hřiště nepoužitelné ještě dlouhou dobu po dešti. Proto se dnes hojně využívá moderních umělých povrchů, které zmírňují následky pádů. Svrchní vrstvy mohou vypadat jako výše zmíněné povrchy pro sportovní hřiště, které jsou v těchto případech daleko měkčí díky kombinované skladbě, než je tomu u sportovních povrchů.

Jedním z takových povrchů je tzv. elastic EPDM, neboli litý polyuretan. Jedná se o umělý bezpečnostní povrch, které účinně tlumí pády a zajišťuje ochranu dětí při hře na dětských hřištích. Tento povrch je výborně vodopropustný (plocha je po silném dešti okamžitě suchá, bez louží, voda je odvedena do spodní konstrukce stavby) a neklouzavý.

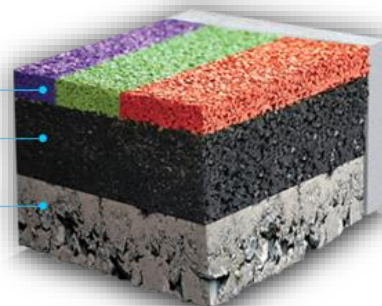
Na všech místech je stejně pružný a tlumí

nárazy rovnoměrně. Spodní vrstva systému je tvořena gumovým SBR černým granulátem s polyuretanovým pojivem. Tato vrstva zajišťuje tlumicí účinky. Vrchní vrstva je tvořena barevným gumovým EPDM granulátem. Pryžová podložka zmírňuje účinky pádů osob, zejména na dětských hřištích a v jiných prostorech, kde je taková ochrana vyžadována normou ČSN EN 1177.

barevná EPDM vrstva

vrstva tlumící náraz

podkladní vrstva

Požadavky na provoz dětských hřišť

Co se týče herních prvků na hřištích, tak v současné době je na trhu nepřeberné množství firem, které se jejich výrobou či dovozem zabývají. Výběr prvků je tedy obrovský. Důležité je vždy dbát na certifikaci a bezpečnost prvků, protože o zdraví dětí jde až v první řadě.

Na provoz dětských a sportovních hřišť existují nejrůznější požadavky s cílem

zajistit bezpečné prostředí bez neočekávaných překážek, které by mohly vést ke vzniku úrazů. Za bezpečný provoz daného zařízení odpovídá a je povinen ho zajistit provozovatel.

Legislativa

Legislativní rámec tvoří mnoho předpisů a metodických pokynů. Některé upravují technické požadavky na výrobky, které by mohly ohrozit zdraví, jiné určují bezpečnost. Nejdůležitější je soubor 11 částí normy ČSN EN 1176 o zařízení a povrchu dětského hřiště. Nařízení vlády stanovuje výrobky, které jsou zařazeny do dětských hřišť. Jsou to jednotlivé herní popř. sportovní prvky.

Za základní požadavky na vybavení dětských hřišť se považuje splnění odpovídajících ustanovení českých technických norem. V současnosti jsou v platnosti dvě normy ČSN EN 1176 a ČSN EN 1177 o zařízení dětských hřišť. Normy obsahují technické specifikace a další kritéria pro materiály, výrobky, postupy a služby tak, aby vyhovovaly danému účelu.

Dodržování norem sice není ze zákona vymahatelné, ale je výrazně doporučeno, neboť normy podchycují předvídatelná rizika provozu.

U herních prvků je důležitou součástí stabilita jakosti, která nutí výrobce nebo dovozce zajistit, aby všechny výrobky, které uvádí na trh, odpovídaly certifikovanému typu, který se dokládá prohlášením o shodě podle NV 173.

Fenoménem dnešní doby jsou různé materiály, které lze při výrobě herních prvků používat. Nejrozšířenějšími jsou dřevo, plast, či kámen. Nově se využívají materiály tlumící dopad dítěte, které byly zmíněny již výše. Změnil se také typ samotných prolézaček. Dříve neexistovaly žádné síťové systémy a pyramidy, které se nyní hojně vyskytují. Velkým trendem je umístění lezecké stěny, lanovky, spletené houpačky, hnízda nebo trampolíny.

Hřiště jsou nyní projektovány s vytříbeným designem. Můžou mít podobu přírodní, jsou zasazovány do krajiny, či mají naopak technický nebo futuristický vzhled, který napomáhá dětem k utváření jejich fantazie. Celkový vzhled dotvářejí nejrůznější skulptury.

Nejen děti však mohou na hřištích trávit volný čas! Hitem posledních let je budování tzv. venkovních posiloven, které jsou skvělou možností, jak využít čas pro cvičení rodičů se zábavou dětí, které si zde jistě také najdou svoje vyžití.

Nabídnout dětem i dospělým místo, kde mohou trávit čas na čerstvém vzduchu, odpoutat je od počítačových her a přilákat k těm reálným a mnohem zajímavějším, to by měl být také další z hlavních cílů vedení obcí. Dnešní životní styl nahrává pohodlnému způsobu života, který dětskému rozvoji příliš nepřispívá. Poskytnout tedy občanům kvalitní herní a sportovní vyžití je dobrou investicí ke zkvalitnění života obyvatel, kteří tak budou dojistě ve své obci žít spokojenějším životem.

Financování

V minulých programových obdobích bylo možné žádat o dotace na dětská hřiště především z Regionálních operačních programů a národních programů, jako byla například Podpora obnovy venkova v gesci Ministerstva pro místní rozvoj. Podobné šance na získání dotace jsou slíbeny i pro nové programové období. Kvůli přechodné situaci a schvalování nových operačních programů si na konkrétní podobu budeme muset ještě nějakou dobu počkat. To samé platí i pro podporu výstavby a obnovy hřišť a sportovišť, která byla v minulosti financována za podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Zajímavou možností, a to především pro fotbalové kluby, jsou dotace z Fotbalové asociace České republiky. Ta každoročně poskytuje dotace na vybudování a úpravu travnatých hřišť, minihřišť s umělým povrchem pro mládež apod.

V současné době je jednou z mála otevřených grantových možností program Oranžové hřiště skupiny ČEZ. Grantové řízení Oranžové hřiště je zaměřeno na podporu výstavby a kompletní rekonstrukce dětských, sportovních a víceúčelových či jiných hřišť. Podmínkou je veřejná přístupnost hřiště s výjimkou hřišť u mateřských škol a zdravotních a sociálních zařízení. Grantové řízení je určeno pro všechny právnické osoby a příjem žádostí je průběžný. Konkrétní podmínky pro žadatele naleznete [zde](#).

Závěrem

Není žádným tajemstvím, že lidé, kteří pravidelně sportují, mají dokonalou postavu, jsou ve skvělé formě a málokdy bývají nemocní. Při sportu se děti učí překonávat překážky, získávají týmového ducha a osvojují si pravidla fair play, proto je nutné jim k tomu poskytnout ideální prostor. V dnešní sedavé době je třeba dětem nabídnout kvalitní a zábavnou alternativu k hraní her na počítači a sledování televize. Na škvárové hřiště, kde si při každém pádu odřou kolena, už děti nikdo nedostane. Stejně tak na rozpadlé houpačky či rezavé průlezk, a vzhledem k nebezpečí úrazu to ani není žádoucí. Je tedy více než vhodné postavit kvalitní hřiště, na kterém se děti budou moci vyřádit a sportovně rozvíjet, a zároveň bude splňovat všechny bezpečnostní standardy moderní doby. Dotace, které budou vypsány během letošního roku, k tomu mohou být vhodnou pomocí. V případě, že zamýšlíte vybudovat nebo zrekonstruovat hřiště, neváhejte nás kontaktovat. Radi Vám pomůžeme s hledáním vhodné dotace.

V příštím díle...

Červnový díl bude zaměřen na vzdělávání. Prázdniny se pomalu blíží, a tak přichází čas oprav a renovací učeben, školních budov, či jejich okolí. V článku se proto blíže zaměříme na téma modernizace vzdělávacích zařízení. Mimo jiné zjistíme, jaké jsou v současnosti v této oblasti trendy, či jaké jsou možnosti financování těchto investic dotačními prostředky.

Pokud nechcete přijít o další díly z tohoto seriálu, případně vás zajímá jakékoliv téma, které doposud nebylo v našich článcích rozebráno, můžete nám váš námět zaslat prostřednictvím kontaktního formuláře [zde](#).